

A PR-csata, amelyet soha nem vívtunk meg – I.

Hogyan vesztette el az erdőgazdálkodás a közvélemény támogatását, miközben tökéletesítette a fenntartható gazdálkodást?

1996-ban a közvélemény iparágunkat környezetrombolóbnak tartotta, mint az olaj-, gáz-, szén- vagy bányászati iparágat. Mi – a megújuló, szén-tároló szektor – elvesztettük a percepció harcát a fosszilizsekkel szemben. Ami még rosszabbá teszi a helyzetet: „nyitott gyárban” dolgozunk. Ellentétben az acélművekkel, vegyi üzemekkel vagy tejgazdaságokkal, az erdők nyitottak a nyilvánosság számára. Bátki átsétálhat rajtuk. Véleményt formálhat. Érzelmeket élhet át. Fotókat készíthet. Minden hétvégén emberek milliói járnak az üzemi területünkön anélkül, hogy erre engedélyt kellene kérniük. Anélkül, hogy tudnák, mit látnak.

Egy betongyár elbújhat kapuk mögé. Mi nem tudunk. A munkánk látható, érzelmeket vált ki, és folyamatosan megítélik azok, akik nem értik az erdőgazdálkodást. És harminc évig nem magyaráztunk el nekik semmit.

A legtöbben emlékezünk a kilencvenes és kétezres évekre. Láttuk a Greenpeace kampányokat. Láttuk a szerződések visszavonását. Bevezettük a tanúsítványokat. Javítottuk a gyakorlatainkat. Minden korábnál jobban kezeltük az erdőket. És a közvélemény megítélése csak romlott.

Ez az írás nem a bűnbakkeresésről szól. Hanem arról, hogy megértsük mi történt, hogy ne kövessük el ugyanazt a hibát újra. Mert most az EUDR bevezetése milliókba kerül nekünk, és ugyanazt a bizalmatlanságot próbáljuk kompenzálni, amire évtizedekkel ezelőtt nem figyeltünk.

Az általunk átélt idővonal

1992: *Rio Earth Summit* – az erdők felkerültek a globális napirendre. A környezettudatosság általánossá vált. Változott a közvélekedés. A legtöbb cég folytatta a szokásos működést. Fenntarthatóan kezeltük az erdőket. Újratelepítettünk. Betartottuk a szabályokat. Úgy hittük, ez elég lesz.

1993: *Clayoquot Sound* – az erdő csatatérre vált. Több mint 850 le-tartóztatás történt blokád alá vont fakitermelési területeken Kanadában. A média ezt az „erdők háborújának” nevezte.

Az iparági válasz? Technikai magyarázatok a fenntartható kitermelési rátákról. Sajtóközlemények az újratelepítési arányokról. A Greenpeace hajókkal és újságírókkal jelent meg. Mi erdészeti tudománnyal. Vajon melyik mutatott jobban a tévén?

1996: *Az ébresztő, amit figyelmen kívül hagytunk.* A közvélemény-kutatások azt mutatták, hogy az erdőgazdálkodást károsabbnak tartják, mint az olaj-, gáz-, szén- és egyéb bányászati ipart, illetve a vízerőműveket. Már akkor is több fát ültettünk, mint amennyit kivágtunk. Termékünk szén-tároló. Megújuló volt (és ez igaz a mai napig). *A közvélemény szerint viszont rosszabbak voltunk, mint a szénipar.*

Indítottunk PR-kampányt? Alkalmaztunk hivatásos, profi kommunikátorokat? Nem. Tanúsítási rendszereket boztunk létre.

2006–2013: *A mindent megváltoztató évtized.* A Greenpeace összehangolt piaci kampányokat indított, nem a kormányokat, hanem a fogyasztói márkákat célozva.

A McDonald's-ot arra kényszerítették, hogy a beszállítóktól erdőirtás-mentes szóját követeljen meg a Greenpeace Amazon-kampánya után. A Nestlé 8 hét alatt meghátrált a Kit Kat pálmaolaj kampányban. Olyan nagy cégek, mint az Unilever, a Kraft, a Burger King megszakították a kapcsolatot pálmaolaj-beszállítókkal, akik erdőirtáshoz voltak köthetők. A nyomás folyamatos és hatékony volt.

Az erdőgazdálkodás mivel válaszolt? Még több tanúsítvánnyal, még több technikai jelentéssel, még több szakmai szervezeti üléssel. Folyamatosan tökéletesítettük az erdőgazdálkodást, miközben minden narratív csatát elveszítettünk.

A Greenpeace forgatókönyve: egy üzleti esettanulmány

Lehet szeretni vagy utálni őket, a Greenpeace mesterművet alkotott a stratégiai kommunikációban. Újságírókat alkalmaztak, mi erdészeket.

A Greenpeace-t 1971-ben újságírók és ökológusok alapították. A kommunikáció alapkompétencia volt náluk az első naptól kezdve. A nyolcvanas évekre 5 millió támogatójuk volt, celebtámogatásai Stingtől és Elton Johntól, profi PR-stábjuk, többmilliósi költségvetéssel.

Hány erdőgazdálkodó cégnél volt dedikált PR-személyzet? Ez a későbbi évtizedekben is jelenlévő hiány mindent megmagyaráz. Ők történeteket meséltek, mi adatokat közöltünk.

Emlékeznek még az orangutánokra a Nestlé részvényesi gyűlésén? Az egy nyolchetes kampány része volt, melynek következtében a Nestlé meghátrált. Mit publikált bármely erdőgazdálkodó cég, erdészeti szakmai szövetség, képviselő abban a hónapban? Valószínűleg egy technikai közleményt a fenntartható kitermelésről.

Melyikre emlékszik a közvélemény?

A Greenpeace megértette: Az emberek nem adatok alapján döntenek, hanem történetek és érzelmek alapján. Mi FSC címkéket adtunk. Ők orangutánbábikat mutattak. Vesztettünk. Ők összehangolt nyomást gyakoroltak, mi egyénileg válaszoltunk.

A Greenpeace többszöri kampányokat futtatott: utcai tiltakozásokat, részvénytársi gyűléseket, fogyasztói bojkottot, közösségi média-kampányokat, befektetői nyomást gyakoroltak – mind összehangoltan, egyszerre. Ha egy céget támadtak, minden irányból érkezett a nyomás. Az iparági válasz? Egyedi nyilatkozatok cégektől. Szakmai szervezetek levelei. Szétszórt, reaktív, védekező álláspontok. *Mi technikai jelentéseket vittünk a médiabáborba.*

Miért buktunk el: a kellemetlen igazság

Azt hittük, elég, ha igazunk van. Fenntarthatóan kezeljük az erdőket. Többet telepítünk, mint amennyit kitermelünk. Az európai erdőterület növekszik. Elhittük, hogy ezek az adatok majd megvédnek. De nem tették. *A keretezés legalább annyit számít, mint a tények. Miénk volt az igazság. De sosem kereteztük jól. A környezetvédők viszont igen. Nem magyaráztuk el, amit nem értenek.*

Az alapvető probléma az, hogy az emberek azt hiszik, az erdő statikus. Ami erdő, az mindig is ott volt. Ha kivágják, nem nő vissza. Mi ismerjük a szukcesszió folyamatát. Az erdők természetes ciklusban fejlődnek, kihálnak. Ez túl lassú az emberi érzékelésnek. Emellett pedig jogi kötelezettségünk újraerdősíteni. *Mi tudjuk ezt. A közvélemény nem.*

Emellett van egy másik ellentmondás, amit senki nem magyaráz el: az emberek szeretik a fa bútort. Szeretik a madárcsicsergést, a zöld erdőket. Viszont nem kötik össze, hogy a faanyaghoz fát kell kitermelni. Sosem mondtuk el nekik. Feltételeztük, hogy értik.

Hasulyó Péter okl. erdőmérnök

Illusztrációk: newscientist.com, Getty Images

(A cikkanyag folytatása, a második részt a következő, decemberi lapszámunkban tesszük közzé. Az eredeti cikk angol nyelven a fordaq.com oldalon jelent meg – https://www.fordaq.com/news/The_PR_battle_forestry_never_111884.html)

A szerzőről: Hasulyó Péter okleveles erdőmérnök, a ForestryBrief európai erdészeti hírlevél alapítója, amelyet több mint 15 ország szakemberei olvasnak. Évtizedes tapasztalata van angol és német nyelvű szakmai fordításban, tolmácsolásban, az újságírásban és az erdőgazdálkodásban. Az erdőgazdálkodás, az szabályozás és a szakmai kommunikáció közös metszetére szakosodott. Korábban a Nimród vadászújság újságírója is volt. Egyebek mellett, legutóbb aktív közreműködőként vett részt a 19. Európai Erdőpedagógiai Kongresszuson.